

January 2023 | NL

Hoe kijkt de burger ertegenaan? Seizoen 3, aflevering 24: De endemische migratiecrisis in Europa: waar staan we nu en hoe kunnen we deze crisis te boven komen?

In deze aflevering van onze podcast buigen we ons over de aanhoudende migratiecrisis in Europa. Deze kwestie staat weer in het middelpunt van de belangstelling na de recente patstelling waarbij zowel Italië als Frankrijk weigerden de Ocean Viking te laten aanmeren om de irreguliere migranten die voor de kust van Libië waren gered de kans te geven aan wal te gaan. Waar staat het Europese migratiebeleid op dit moment? Wat is er geworden van de Europese solidariteit, die in 2015 zwaar op de proef werd gesteld met de Syrische vluchtelingencrisis? Hoe heeft het zover kunnen komen dat kwetsbare migranten vast komen te zitten in een legaal niemandsland?

Wij zoeken het uit samen met **José Antonio Moreno Díaz**, lid van de groep Werknemers van het Europees Economisch en Sociaal Comité en advocaat gespecialiseerd in migratie en asiel, **Louise Guillaumat**, adjunct-manager operations van SOS Méditerranée, de ngo die de Ocean Viking chartert en in 2016 de EESC-prijs voor het maatschappelijk middenveld heeft gewonnen, en **Tomas Miglierina**, correspondent migratie in Brussel voor de Zwitserse omroeporganisatie en expert in migratie.

This page is also available in:

- ES
- BG
- CS
- DA
- EN

- DE
- ET
- FR
- EL
- GA
- HR
- IT
- LV
- LT
- HU
- MT
- PL
- PT
- FI
- RO
- SK
- SL
- SV

Available Languages:

ES | BG | CS | DA | EN | DE | ET | FR | EL | GA | HR | IT | LV | LT | HU | MT
NL | PL | PT | FI | RO | SK | SL | SV

HOOFDARTIKEL

Giulia Barbucci: “Een nieuw jaar, nieuwe uitdagingen”

Beste lezers,

Elk nieuw jaar brengt nieuwe hoop en schenkt ons weer nieuwe moed om onze dromen na te jagen.

Ik hoop dat we in dit nieuwe jaar de pandemie achter ons kunnen laten en ons kunnen richten op de nieuwe grote uitdagingen van 2023, waarmee Europa ook daarna nog te maken zal krijgen, namelijk de oorlog in Oekraïne en de energiecrisis, de groene en de digitale transitie, de veranderende arbeidsmarkt en de verschuivingen in het politieke klimaat op veel plaatsen in Europa.

Gezien de sombere economische vooruitzichten voor dit jaar moet Europa de juiste prioriteiten stellen en daarin duidelijk zijn. Dit jaar vangt aan met het Zweedse voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie, dat de humanitaire hulp aan Oekraïne wil voortzetten en zich daarnaast wil richten op de groene transitie en de verbetering van de EU-economie, zeker nu we dit jaar het 30-

jarige bestaan van de gemeenschappelijke markt vieren.

Bovendien is 2023 uitgeroepen tot Europees Jaar van de Vaardigheden.

Als werknemers beschikken over de vaardigheden waaraan behoefte is, zal dat de innovatie stimuleren en ervoor zorgen dat niemand buiten de boot valt; dat geldt niet alleen voor het economisch herstel maar ook voor de groene en de digitale transitie. Vaardigheden zullen dan ook een centrale rol spelen bij het aanpakken van de problemen waarvoor Europa zich gesteld ziet.

Ook al is het Europees Jaar van de Jeugd afgelopen, dit thema blijft hoog op de agenda van het Comité staan. Het Comité heeft het afgelopen jaar verschillende adviezen over jongerenkwesties uitgebracht en blijft ervoor ijveren dat Europa in zijn beleid en wetgeving rekening houdt met jongeren. Het Europees Economisch en Sociaal Comité zal zich blijven inzetten voor oplossingen voor jongeren en daarbij gehoor geven aan hun roep om meer aandacht voor de planeet.

Het EESC heeft in november 2022 ook een delegatie van jongeren afgevaardigd naar de COP27 in Sharm El-Sheikh, zodat zij hun kijk op de klimaatcrisis en duurzaamheid konden geven. We zullen er dit jaar voor blijven pleiten om jongeren en de maatschappelijke organisaties nauwer bij de onderhandelingen te betrekken, zodat er bij de transitie oog is voor sociale rechtvaardigheid.

Voorts waren onze inspanningen in 2022 ook gericht op meer gendergelijkheid. Het Comité heeft een reeks evenementen ter ondersteuning van de week van de gendergelijkheid van het Europees Parlement opgezet, met op de agenda een breed scala aan onderwerpen die van belang zijn voor vrouwen, waaronder hun rol in de sociale economie, vrouwen en energiearmoede, huiselijk geweld tegen vrouwen, toegang tot financiering voor vrouwelijke ondernemers, en reproductieve en seksuele rechten. Het Europees Economisch en Sociaal Comité zal zich in dit nieuwe jaar en ook later nog blijven inzetten voor gendergelijkheid en gendermainstreaming op alle beleidsterreinen.

Gezien de vele uitdagingen die haar te wachten staan, moge het duidelijk zijn dat de Europese Unie alleen kans van slagen heeft als zij het Europese maatschappelijk middenveld systematisch bij de besluitvorming betrekt. Hopelijk staan we samen sterk genoeg om de problemen aan te pakken en brengt het nieuwe jaar weer veiligheid, vrede en wederzijds begrip - zaken die we als vanzelfsprekend waren gaan beschouwen.
Ik wens Europa een productief jaar en u allen een goede gezondheid en geluk.

Giulia Barbucci, vicevoorzitter van het EESC, verantwoordelijk voor de begroting

VOOR IN UW AGENDA

22-23 februari 2023, Brussel

EESC-zitting

27-28 februari 2023, Brussel

Stakeholdersconferentie over de circulaire economie 2023

23-24 maart 2023, Brussel

“METEEN TER ZAKE”

In onze rubriek “Meteen ter zake” vragen we EESC-leden om de belangrijkste voorstellen van het EESC te belichten over een kwestie die van belang is voor de EU.

Deze keer vertelt **Kinga Joó**, lid van het EESC en rapporteur van het advies over de Europese zorgstrategie, wat die strategie beoogt: hoogwaardige, betaalbare en toegankelijke zorg waarborgen in de hele Europese Unie en de situatie van zorgontvangers en -verstrekkers verbeteren, zowel in de formele als in de informele zorg.

KINGA JOÓ: “WE HEBBEN HOOGWAARDIGE ZORG NODIG VOOR IEDEREEN”

De Europese zorgstrategie begint met de uitspraak dat iedereen op een bepaald moment in zijn leven wel eens zorg verstrekt of ontvangt. Dat is inderdaad waar, maar hoogwaardige zorg voor iedereen is voor velen in Europa nog steeds geen realiteit. Dit was dan ook een van de drijfveren achter de strategie.

In ons advies over de strategie richten we ons op een aantal kernpunten. In de eerste plaats benadrukken we dat in alle zorgoplossingen rekening moet worden gehouden met de keuze van het individu. Daarmee bedoelen we dat een persoon of een gezin moet kunnen kiezen of de zorg in een instelling, thuis of in de gemeenschap wordt verstrekt. Niemand mag gedwongen worden tot een bepaalde vorm van zorg omdat er geen alternatieven zijn.

In de strategie en in onze aanbevelingen staan gendergelijkheid en het aanpakken van man-vrouwstereotypen centraal. We herhalen dat er inspanningen moeten worden geleverd om meer mannen aan te sporen om in de zorg te gaan werken en om voor een betere verdeling van zorgtaken binnen het gezin te zorgen.

In de strategie wordt heel terecht erkend dat formele en informele zorg hand in hand gaan, dat geen van beide exclusief zijn en dat beide vormen van zorg moeten worden ondersteund. Thuiszorg wordt vaak verstrekt door mantelzorgers. Meestal zijn het vrouwen en familieleden van de hulpbehoevende die de grootste last dragen, met alle gevolgen van dien voor hun beroeps- en privéleven. Wij bevelen aan deze mantelzorgers en hun behoeften in kaart te brengen, zodat we onze maatregelen op hen kunnen toespitsen. Programma’s voor de erkenning van vaardigheden lijken ons een goede manier om hun “onzichtbare werk” naar waarde te schatten.

Bovendien herhalen we ons voorstel om een Europese zorggarantie in te voeren. Zo moet iedereen die in de EU woont een leven lang toegang krijgen tot betaalbare en hoogwaardige (gezondheids)zorg. Dit instrument zou ook moeten helpen om tekorten in de zorg aan te pakken en fatsoenlijke arbeidsomstandigheden voor zorgverleners, met inbegrip van mantelzorgers, te bevorderen.

Tot slot wil ik benadrukken dat onze aandacht ook gaat naar de uitvoering, monitoring en evaluatie van de twee voorstellen van de Raad over de voor- en vroegschoolse educatie en opvang en de langdurige zorg, die de Raad in december 2022 als onderdeel van de strategie heeft aangenomen. Wij roepen op tot een tussentijdse evaluatie van de algemene en specifieke doelstellingen, met inbegrip van de Barcelona-doelstellingen.

“EEN VRAAG VOOR ...”

“Een vraag voor ...”

In de “Een vraag voor ...”-rubriek van deze maand vragen wij Jaroslaw Pietras, voormalig directeur-generaal van de Raad van de Europese Unie, om in te gaan op een kwestie die iedereen dezer dagen bezighoudt: de energiecrisis.

Jaroslaw Pietras is momenteel gastonderzoeker aan het Wilfried Martens Centre for European Studies in Brussel en gasthoogleraar aan het Europacollege in Brugge. Van 1990 tot 2006 werkte hij in zijn geboorteland Polen als staatssecretaris op het ministerie van Financiën, staatssecretaris voor Europa en hoofd van het bureau van het Comité voor Europese integratie. Van 2008 tot 2020 was hij directeur-generaal bij de Raad van de Europese Unie, waar hij een breed scala aan beleidsterreinen in zijn portefeuille had, waaronder energie. Hij heeft een doctoraat in de economie behaald aan de universiteit van Warschau en is auteur van een aantal publicaties over de EU, duurzaamheid en handel. Hij was ook een Fulbright-student en zat in het bestuur van de denktank Bruegel (2008-2011).

Jaroslaw Pietras: “De energiecrisis is nog niet voorbij"

EESC Info: Jaroslaw Pietras, hoe kijkt u op dit moment naar de energiemarkt van de EU en wat zijn de vooruitzichten?

Jaroslaw Pietras: Het door de EU-ministers van energie overeengekomen prijsplafond voor gas ligt ver boven wat gas momenteel kost. Bij het opengaan van de energiemarkten in de eerste dagen van 2023 waren er weinig verrassingen of grote veranderingen. De gas- en olieprijzen blijven dalen, zij het in een trager tempo. Het huidige prijsniveau is vergelijkbaar met de prijzen van vlak voor de Russische inval in Oekraïne. Het gasverbruik in de EU is met meer dan 20 % gedaald, zonder kritische gevolgen voor de productie of de behoefte aan verwarming. Uiteraard kregen consumenten in elke lidstaat te maken met hoge energiekosten, maar niet met vriestemperaturen. De gaslevering aan huishoudens haperde nooit. Aan het begin van dit nieuwe jaar zijn de Europese gasopslagplaatsen voor ruim 80 % gevuld, wat een zeer goed resultaat is in vergelijking met het gemiddelde van de vijf vorige winters.

Europese landen kloppen voor hun gasvoorziening niet langer aan bij Rusland, maar betrekken hun gas uit andere bronnen. Daaronder valt ook LNG, waarvan in 2022 58 % meer dan in 2021 werd geïmporteerd. Zoals de Financial Times opmerkte (7 januari 2023), kwam de invoer van LNG in de EU vorig jaar overeen met 137 miljard kubieke meter aardgas, bijna net zoveel als de ongeveer 140 miljard kubieke meter gas die de EU in 2021 nog via pijpleidingen van Rusland ontving. Dit betekent dat de EU een stuk minder afhankelijk is geworden van de Russische energievoorziening.

Dat is allemaal goed nieuws, maar pas op: de energiecrisis is nog niet voorbij. Bovenstaande ontwikkelingen zouden zich nooit hebben kunnen voordoen als de weersomstandigheden in Europa slecht waren geweest en er door lage temperaturen meer energie was gebruikt voor verwarmingsdoeleinden. Bovendien zijn sommige energie-intensieve industriële processen nog niet weer volledig op gang gekomen. Als gevolg van het strikte COVID-19-beleid van China waren de productie van en de vraag naar energie daar aan de lage kant en daalde de wereldwijde vraag naar energie. Europa heeft geen vat op deze omstandigheden, die misschien wel nooit meer hetzelfde zullen zijn. Dit betekent dat de energiemarkten in de EU nog steeds gevaar lopen en dat er, afhankelijk van hoe de situatie zich ontwikkelt, moeilijke tijden kunnen aanbreken.

Buitensporig hoge gasprijzen raken niet alle lidstaten even hard. Maar doordat de interne markt van de EU inmiddels een vrij hechte eenheid is, hebben prijsschokken gevolgen gehad voor alle vormen van energie en voor alle mensen. Zelfs vóór de invasie had Rusland al invloed op de gasprijzen in Europa. Destijds stuitten pogingen om de afhankelijkheid van Russische leveringen te verminderen op heftige bezwaren. De grote schok kwam na opzettelijke verstoringen van de gasstromen uit Rusland. De gasprijs bereikte halverwege de zomer van 2022 een piek van meer dan 350 EUR per megawattuur op de spotmarkt. Die hoge prijs werkte meteen door in de kosten van andere energiebronnen, met name elektriciteit, en miljoenen consumenten ondervonden hiervan de gevolgen.

De EU-lidstaten zetten toen alles op alles om hun gasopslaginstallaties tot het door de EU voorgeschreven niveau te vullen. De gasprijzen lagen tot wel zeven keer hoger dan voor de oorlog. Dergelijke kosten zijn op de lange termijn niet vol te houden. Daarom overlegden de EU-energieministers over maatregelen om de ongebreidelde stijging van de energieprijzen tot onhoudbare hoogten een halt toe te roepen. Europa en zijn lidstaten namen samen een aantal verstandige maatregelen om de energiemarkten te stabiliseren. Om er slechts een paar te noemen: zij dachten na over prijsplafonds, bundelden aankopen en legden

verplichtingen op voor gasopslag en solidariteitsleveringen.

Aangezien de vooruitzichten voor de rest van het stookseizoen niet al te dramatisch zijn, moet de EU nu al gaan nadenken over de komende winter en over hoe zij mogelijke toekomstige problemen het hoofd kan bieden. Voor de invoer van gas is fysieke infrastructuur nodig, die niet van de ene dag op de andere kan worden veranderd. Met sommige exporteurs is Europa alleen via pijpleidingen verbonden, en wanneer het voor andere voorzieningsbronnen kiest zijn er ook nieuwe terminals nodig. Dat kost tijd, maar moet niettemin snel gebeuren met behulp van drijvende terminals, zoals die in de haven van het Duitse Wilhelmshaven te vinden zijn.

Al met al is de kans op een acuut gasprobleem een stuk kleiner geworden. Alternatieve gasvoorraden worden op grote schaal aangekocht, nieuwe hernieuwbare energiebronnen worden in een versneld tempo geïnstalleerd, en er wordt serieus werk gemaakt van efficiëntie en energiebesparingen. Door dit alles is de energievoorziening minder volatiel en vallen de gaskosten dus lager uit. Het maakt diversificatie van energiebronnen mogelijk en voorkomt verstoringen door een plotselinge onderbreking van de levering uit één bron.

De energiemarkten blijven echter zeer kwetsbaar voor schokken in de voorziening. De gasprijs kan dan scherp stijgen om de vraag in evenwicht te brengen met het beperkte aanbod. Daarom zijn de ministers van energie het terecht eens geworden over een plafond voor gasprijzen, zelfs al ligt dat relatief hoog met 180 EUR per megawattuur, waarbij de uiterst volatiele TTF-spotmarkt voor gas als referentie geldt. Het is een soort veiligheidsklep die in extreme situaties nodig is, maar bij voorkeur niet gebruikt hoeft te worden.

RAADT U WIE ONZE GAST IS?

De speciale gast

In deze rubriek komen de meningen, gedachten en commentaren van journalisten en prominente persoonlijkheden aan bod over onderwerpen die van belang zijn in het Europa van vandaag. Deze keer is onze gast de Oekraïense verslaggever Olena Abramovych. Bij het begin van dit nieuwe jaar deelt zij met onze lezers haar hoop op een betere wereld.

Olena Abramovych is een Oekraïense journalist die vanuit Brussel werkt. Sinds de Russische aanval in februari 2022 heeft haar online tv-kanaal Inter zich aangesloten bij de nationale nieuwsmarathon die dag en nacht verslag uitbrengt over de oorlog in een groot deel van Oekraïne. Olena doet al sinds 2014 verslag van grote politieke gebeurtenissen in Brussel (zoals NAVO- en EU-toppen) voor Oekraïense tv-zenders. Tijdens de Maidan-revolutie in Oekraïne in 2013-2014 vormde zij de brug tussen journalisten in Brussel en de politieke leiders en instellingen in Kiev. Ze heeft ook met de Nederlandse nieuwszender NOS samengewerkt aan het

onderzoek naar het door Rusland neergehaalde passagiersvliegtuig MH17.

Daarnaast heeft ze ook over sociale onderwerpen bericht en heeft ze als vrijwilliger Oekraïense arbeiders in België geholpen om voor hun rechten op te komen. Sinds 2016 organiseert ze een “Leadership Summer School” in haar thuisstad Kovel in het noordwesten van Oekraïne, een gratis programma dat tieners begeleidt bij de keuze van hun universitaire studie. Ze behaalde een educatieve bachelor en een masterdiploma in de journalistiek aan de universiteit Kiev-Mohyla Academie.

Olena Abramovych: Oekraïne 2023: ook na de overwinning moet de strijd doorgaan

“Wij laten nooit een kans liggen om een kans te laten liggen” — zo luidt een gezegde dat in Oekraïne in de jaren voor het uitbreken van de oorlog zijn intrede heeft gedaan. Het drukt de frustratie uit over het uitblijven van fundamentele hervormingen na de revoluties van 2004 (Oranjerevolutie) en 2013 (Euromaidan). Er kwamen weliswaar telkens wat veranderingen, maar een grote strijd gaat gepaard met hoge verwachtingen, en als die dan weinig oplevert is de teleurstelling des te groter.

Dus wat moeten we doen om deze keer de kans op verandering niet te missen?

In mijn ogen biedt onze Nobelprijswinnares **Oleksandra Matviichuk** een geloofwaardig antwoord op deze vraag. Oleksandra is een mensenrechtenadvocaat en een leidende figuur in het maatschappelijk middenveld. Het kwam dan ook niet als een verrassing toen zij tijdens haar krachtige dankwoord bij de prijsuitreiking de nadruk legde op de mensenrechten.

Mensenrechten en basisbehoeften lijken misschien ver van elkaar verwijderd, als je bijvoorbeeld afgaat op de volgende uitspraak van de Russische komiek **Evgenii Petrosyan** in zijn nieuwjaarswensen: “Als je gegeten hebt, een bad hebt genomen en in een warm huis zit, betekent dit dat je het geluk hebt als Rus te zijn geboren”. Recente ontwikkelingen hebben echter aangetoond dat een oogje dichtknijpen voor de mensenrechtenschendingen in Rusland — precies wat de Europese leiders hebben gedaan om de gastoevoer veilig te stellen en de economie te beschermen — rampzalige gevolgen kan hebben.

“Een staat die journalisten doodt, activisten opsluit en vreedzame demonstraties uiteenjaagt, is niet alleen een bedreiging voor zijn eigen burgers”, aldus Matviichuk. “In de politieke besluitvorming moeten mensenrechten even zwaar wegen als economische of veiligheidsoverwegingen. Dit geldt ook voor het buitenlands beleid.

Het is tijd om een nieuwe wereldorde op te bouwen waarin de mensenrechten centraal staan”, benadrukt Matviichuk. “Dit mag niet alleen aan politici worden overgelaten — het maatschappelijk middenveld moet hierin een zo actief mogelijke rol op zich nemen. We hebben een nieuwe humanistische beweging nodig die zin geeft en voorlicht, grassrootsinitiatieven ondersteunt en mensen aanmoedigt om op te komen voor hun rechten en vrijheden”, aldus Matviichuk.

Voor ons ligt een uitgelezen kans om een reeks hervormingen in de EU en Oekraïne door te voeren. Zo moet worden overgeschakeld op milieuvriendelijker energiebronnen, zonder te verwachten dat de Russische gas- en olietoevoer zal worden hersteld. Ook moeten manieren worden gevonden om desinformatie en Russische propaganda een halt toe te roepen en om met hulp van de EU de corruptiebestrijding in Oekraïne eindelijk te hervormen.

Nu de oorlog het tweede jaar ingaat, moeten we werken aan al deze veranderingen. Zoals is gebleken, komt verandering niet vanzelf na een oorlog of een revolutie. De Oekraïners weten dit inmiddels maar al te goed. Deze keer hebben niet alleen de Oekraïners, maar ook de EU-burgers hoge verwachtingen. Na de overwinning is de strijd om een nieuwe, duurzame en vreedzame wereld op te bouwen een gedeelde verantwoordelijkheid van ons allemaal. Noch de Oekraïners, noch de EU-burgers kunnen het zich veroorloven deze kans nogmaals te laten schieten.

Olena Abramovych, correspondent Brussel voor de Oekraïense televisiezender Inter TV-channel

NIEUWS VAN HET EESC

Het zou elk jaar Europees Jaar van de jeugd moeten zijn

Tijdens zijn decemberzitting heeft het EESC zich gebogen over de problemen waarmee jongeren op de arbeidsmarkt te maken hebben. Met een debat daarover werd het Europees Jaar van de jeugd 2022 afgesloten en het Europees Jaar van de vaardigheden 2023 ingeluid. Het Comité pleitte voor een langetermijnstrategie voor de participatie van jongeren en stelde dat de Europese Jaren niet slechts een aaneenschakeling van promotieactiviteiten mogen zijn, maar ook duidelijke plannen moeten opleveren.

In de wereld na COVID-19 ligt een nieuwe focus op de veranderende behoeften van de arbeidsmarkt, met alle kansen en risico's van dien, aldus de voorzitter van het EESC, **Christa Schweng**, die het debat opende: "In het kader van het Europees Jaar van de vaardigheden 2023 zal het EESC aandacht blijven schenken aan de behoeften van onze jongeren en aan de uitdagingen waar zij in onze snel veranderende wereld het hoofd aan moeten bieden."

Nicolas Schmit, EU-commissaris voor Werkgelegenheid en Sociale Rechten, zette zijn visie voor Europa uiteen: "Betere vooruitzichten voor jongeren, wat onder meer betekent dat we zorg dragen voor hun zekerheid en tegemoetkomen aan hun wens om zinvol werk te doen en een rijk en inclusief sociaal leven te leiden."

In een resolutie die tijdens dezelfde zitting werd aangenomen riep het EESC de EU-instellingen en nationale regeringen ook op om jongeren beter bij de besluitvorming te betrekken en de EU-jeugdtest die het heeft voorgesteld in te voeren. **Katrīna Leitāne**, voorzitter van de coördinatiegroep van het EESC voor het Europees Jaar van de jeugd, zei dat het belangrijk is "ervoor te zorgen dat het Europees Jaar van de jeugd nog lang concrete resultaten oplevert en dat jongeren inspraak hebben in besluiten die hun toekomst aangaan".

Vooruitkijkend naar 2023 heeft het Comité een advies over het Europees Jaar van de vaardigheden uitgebracht, waarin het zijn zorgen uitspreekt over de overvolle agenda en de vele prioriteiten van dat Jaar. “Alle activiteiten in het kader van het Europees Jaar van de vaardigheden 2023 moeten erop gericht zijn zo veel mogelijk vooruitgang op alle onderwijs- en opleidingsgebieden te boeken, waarbij ook sociale en transversale vaardigheden worden aangemerkt als de ‘juiste vaardigheden’ die bevorderd moeten worden”, aldus rapporteur **Tatjana Babrauskienė**.

In het advies wordt de Commissie ook aangespoord ervoor te zorgen dat vluchtelingen en asielzoekers hun vaardigheden en competenties in de EU kunnen valideren en gebruik kunnen maken van bij- en omscholingsmogelijkheden om gemakkelijker hun weg naar de arbeidsmarkt te vinden. “Bijzondere aandacht moet uitgaan naar onze Oekraïense vrienden. Wij willen bijdragen tot een sterke generatie Oekraïense jongeren en voorkomen dat nu een verloren generatie ontstaat, zoals het Russische regime nastreeft”, zei **EU-commissaris Schmit** tot besluit. (gb)

De financiële dimensie van gendergelijkheid blijft een blinde vlek in het EU-beleid

Het EESC heeft tijdens zijn decemberzitting een debat gehouden over de rol van het financierings- en het herstelbeleid bij de bevordering van gendergelijkheid en de economische empowerment van vrouwen in de EU. De discussie hield verband met de goedkeuring van twee adviezen: één over een genderbewuste aanpak bij budgettering en investeringen, en het andere over hoe de lidstaten de impact van de directe en indirecte maatregelen in hun herstel- en veerkrachtplannen op de gendergelijkheid kunnen verbeteren.

Gendergelijkheid is nog lang geen realiteit in Europa, zeker niet op het vlak van economische empowerment en toegang tot durfkapitaal en financiering. “Nu we herstellen van de pandemie, kunnen we het ons niet veroorloven om het potentieel van vrouwen te negeren. Gendermainstreaming moet zowel in de nationale herstelplannen als in het macro-economisch beleid en de mondiale ontwikkeling een plaats krijgen", aldus EESC-voorzitter **Christa Schweng** bij de opening van het debat.

Maria Nikolopoulou, rapporteur van het EESC-advies over gendergerelateerde investeringen in nationale plannen voor herstel en veerkracht, voegde eraan toe: “Gendergelijkheid is niet alleen een zaak van vrouwen, maar komt iedereen ten goede. Om te bepalen welke gebieden via de begroting moeten worden aangepakt, is het cruciaal dat zowel mannen als vrouwen en maatschappelijke organisaties erbij worden betrokken .”

Ody Neisingh, rapporteur van het EESC-advies over investeren met een genderlens, zei: “De financiële dimensie van gendergelijkheid blijft een blinde vlek in het EU-beleid. Hoewel investeren met een genderlens en genderbudgettering aan kracht winnen bij beleidsmakers, ontbreekt het nog aan systemische focus“.

Tot slot sprak **Cinzia Del Rio**, corapporteur van het advies over gendergerelateerde investeringen, zich uit over gendergerelateerde maatregelen in plannen voor herstel en veerkracht: “Bij de uitvoering van deze

plannen moet het aanscherpen van directe en indirecte maatregelen rond gendergelijkheid prioriteit krijgen. Dit vereist gericht overheidsbeleid en duidelijke en duurzame investeringskanalen en een middelenplanning op middellange tot lange termijn.” (tk)

Voedsel mag niet worden behandeld als andere financiële activa - het is niet zomaar handelswaar

De wereldwijde voedselprijzencrisis is verergerd door de oorlog in Oekraïne, maar is in feite te wijten aan meer structurele en systematische problemen op de grondstoffenmarkt, die honger veroorzaken en de bestaansmiddelen van mensen in gevaar brengen. In een op 14 december goedgekeurd initiatiefadvies heeft het EESC dit benadrukt.

Aangewakkerd door conflicten, klimaatschokken en COVID-19 escaleert de voedselprijzencrisis nu de oorlog in Oekraïne de kosten van voedsel, brandstof en kunstmest opdrijft. De voedselprijsindex bereikte in 2022 een recordhoogte tegen de achtergrond van wereldwijd toenemende voedselonzekerheid.

De omvang en de schaal van de huidige prijsvolatiliteit kunnen echter slechts gedeeltelijk worden verklaard door fundamentele marktfactoren. Een van de achterliggende tekortkomingen is de ondoorzichtige en disfunctionele aard van de graanmarkten.

‘‘Speel niet met eten, zei mijn oma altijd. Toch zien veel mensen vandaag de dag de werkelijke waarde van voedsel over het hoofd en speculeren zij ermee”, aldus de rapporteur voor het advies, **Peter Schmidt**, voorzitter van de afdeling Landbouw, Plattelandsontwikkeling en Milieu van het EESC. “We tonen duidelijk aan dat de huidige grondstoffenmarkt niet zorgt voor duurzame ontwikkeling, klimaatambitie en een rechtvaardige transitie. Integendeel: deze markt ondermijnt de inspanningen om honger te bestrijden en eerlijke inkomsten en prijzen te bevorderen.”

In het EESC-advies wordt benadrukt dat de mondiale fysieke graanhandel sterk geconcentreerd is. Naar schatting hebben vier bedrijven 70-90 % van de wereldwijde graanhandel in handen. “Terwijl stijgende voedselprijzen de voedselzekerheid overal ter wereld bedreigen, profiteren grote handelsondernemingen ervan. Dit is onaanvaardbaar!”, zei hij.

Het EESC dringt er bij de lidstaten en de EU-instellingen op aan de nodige maatregelen te nemen om buitensporige grondstoffenspeculatie aan banden te leggen, maar erkent dat de derivatenmarkten voor grondstoffen belangrijk zijn voor producenten en gebruikers van voedingsmiddelen, bijvoorbeeld op het vlak van risicobeheer en prijsvorming. Het EESC doet de volgende aanbevelingen:

- regulering van de futuresmarkt voor voedselderivaten, zoals gedurende enkele decennia tot het einde van de vorige eeuw het geval was;
- regulering van grondstoffen- en voedselindexen, met name door het reguleren en verbieden van indexfondsen voor grondstoffen en replicatie via swaps en op de beurs verhandelde producten;
- het aanpakken van de financialisering van de voedingssector, bijv. door invoering van een uitzonderlijke mondiale winstbelasting op overwinst en invoering van een belasting op voedselspeculatie, alsook het doorbreken van oligopolies op alle niveaus van de internationale keten voor de handel in voedsel;
- de markt transparanter maken door de rapportage op milieu-, sociaal en governancegebied te verbeteren (ESG-verslaglegging), alsook door de niet-financiële openbaarmaking van bij speculatie betrokken actoren. (ks)

EESC voorstander van verplichte toetsing van EU-beleid en -regelgeving op de gevolgen voor het concurrentievermogen

De concurrentievermogenstest moet op alle beleids- en wetgevingsprocessen van de EU worden toegepast, zo stelt het EESC in een nieuw advies, waarin het ook een "concurrentievermogensagenda" van de EU bepleit.

In het tijdens de plenaire zitting van december goedgekeurde advies betoogt het EESC dat de impact van EU-beleid en -regelgeving op het concurrentievermogen van EU-bedrijven veel uitgebreider en systematischer moet worden beoordeeld dan nu het geval is.

De concurrentievermogenstest moet worden uitgevoerd voor wetgeving, begrotingsmaatregelen, strategieën, programma's, internationale overeenkomsten en zelfs het Europees Semester. Er moet worden gekeken naar het effect ervan op bedrijven, werkgelegenheid, arbeidsomstandigheden en nalevingskosten. Beoordeeld moet worden hoe zij bedrijven in verschillende sectoren, van verschillende omvang en met verschillende bedrijfsmodellen zowel op korte als op lange termijn kunnen beïnvloeden.

Het aandeel van Europa in het mondiale bbp daalt al geruime tijd en zou in 2050 wel eens minder dan 10 % kunnen bedragen. De vooruitzichten op korte termijn zijn niet rooskleuriger, met de aanhoudende gevolgen van COVID-19, de oorlog in Oekraïne, de toenemende inflatie, de stijgende energieprijzen en het feit dat de EU voor bepaalde essentiële goederen afhankelijk is van invoer uit het buitenland. Voeg daarbij de groene en de digitale transitie en je krijgt een vrij goed idee van de enorme uitdagingen waarmee het bedrijfsleven in de EU wordt geconfronteerd.

Hoe kunnen we ervoor zorgen dat concurrentievermogen en bedrijven een prominentere rol krijgen in de EU-besluitvorming? Het EESC stelt een drieledige aanpak voor.

Ten eerste stelt het EESC op technisch niveau voor om **de effectbeoordeling van de Europese Commissie te versterken** door de concurrentievermogenstest verplicht te stellen en veel uitgebreider te maken.

“De Europese Commissie moet al effectbeoordelingen uitvoeren waarbij de gevolgen van een initiatief voor het concurrentievermogen in aanmerking worden genomen”, aldus **Christian Ardhe**, rapporteur voor het EESC-advies. “We zien echter nog veel ruimte voor verbetering, zeker wat betreft de toepassing en handhaving.”

Ten tweede moet het concurrentievermogen op politiek niveau het nodige gewicht krijgen bij de **uitwerking van nieuwe initiatieven**, waarbij moet worden beoordeeld in hoeverre zij het concurrentievermogen helpen en ondersteunen.

Ten derde pleit het Comité voor een **specifieke concurrentievermogensagenda** om op lange termijn het concurrentievermogen van de EU kracht bij te zetten.

“Met dit advies willen we echt nagaan hoe het concurrentievermogen in de gaten kan worden gehouden, rekening houdend met de complexe factoren die op dit gebied een rol spelen”, aldus **Giuseppe Guerini**, corapporteur voor het advies. “Het concurrentievermogen is niet langer iets dat afzonderlijke bedrijven of ondernemingen betreft; het gaat echt om ecosystemen. We moeten het dus op een complexere manier benaderen.”

Het advies is opgesteld op verzoek van het **Tsjechische voorzitterschap van de Raad van de EU**. (dm)

Euromediterrane samenwerking na COVID-19: maatschappelijke organisaties cruciaal om economie en samenleving draaiende te houden

Tijdens de decemberzitting van het EESC werd een debat gehouden over de wederopbouw en veerkracht van de Euromediterrane regio na de COVID-19-pandemie, waarbij de nadruk lag op digitale geletterdheid.

Voorzitter **Christa Schweng** benadrukte de cruciale rol van regionale samenwerking en dialoog en van het netwerk van lokale maatschappelijke organisaties in het bijzonder. Ze wees erop dat de Unie voor het Middellandse Zeegebied en de Anna Lindh-stichting uiterst belangrijke partners zijn voor het EESC en twee belangrijke pijlers van het Euromediterrane partnerschap.

Álvaro Albacete Perea, adjunct-secretaris-generaal van de Unie voor het Middellandse Zeegebied, en **Josep Ferré**, uitvoerend directeur van de Euromediterrane Anna Lindh-stichting voor de dialoog tussen culturen, benadrukten het belang van nauwere betrekkingen tussen de EU en het zuidelijke Middellandse Zeegebied.

Digitalisering is van cruciaal belang voor de economische en sociale vooruitgang in de hele Euromediterrane regio. In het initiatiefadvies Digitale transitie in de Euromediterrane regio, dat is opgesteld door Dolores **Sammut Bonnici** en tijdens de zitting werd goedgekeurd, wordt erop gewezen dat de digitale kloof tussen afzonderlijke landen, tussen stad en platteland en tussen generaties moet worden verkleind. (mp)

Om duidelijk te maken wat grondrechten en de rechtsstaat precies inhouden, moet de EU zich richten op gemeenschappelijke waarden en persoonlijke verhalen.

Het EESC roept de EU en de lidstaten op om beter met het grote publiek te communiceren over grondrechten en de rechtsstaat. In een in december goedgekeurd advies pleit het Comité ervoor om de nadruk te leggen op billijkheid en rechtvaardigheid en een stem te geven aan wie zelf te maken heeft gekregen met mensenrechtenschendingen.

De rechtsstaat en de grondrechten lijken voor sommigen misschien al te abstract, veraf, technisch en ambtelijk. Dit is een reëel probleem waaraan de EU niet mag voorbijgaan.

Cristian Pîrvulescu, rapporteur van het EESC-advies “Communiceren over grondrechten en de rechtsstaat”, verklaarde dat “het gebrek aan duidelijke communicatie en voorlichting over deze beginselen op Europees en nationaal niveau de vijanden van de democratie in de kaart speelt. Er moet meer worden ingezet op bewustmakingscampagnes en degelijke onderwijsprogramma’s.”

Corapporteur **José Antonio Moreno Díaz** beklemtoonde dat “burgers niet op de bres kunnen staan voor hun grondrechten als zij niet weten wat die precies inhouden. EU-actoren, instellingen, lidstaten en maatschappelijke organisaties kunnen een verschil maken door abstracte begrippen om te zetten in een begrijpelijk en concreet verhaal en zo een gemeenschappelijke Europese cultuur van grondrechten en de rechtsstaat tot stand te brengen.”

In het EESC-advies staat te lezen dat de bescherming van de mensenrechten en de rechtsstaat niet los te denken is van de verzorgingsstaat. Beide zijn met elkaar verbonden: als de verzorgingsstaat niet meer functioneert, zullen mensen de rechtsstaat enkel nog als een lege huls gaan zien. Dit verband wordt ook erkend in de Europese pijler van sociale rechten, een essentieel beleidsinstrument om de EU inclusiever te maken.

Het EESC verzoekt alle EU-instellingen met klem om schendingen van de rechtsstaat in de lidstaten nooit door de vingers te zien. De EU moet daarbij blijven vasthouden aan de definitie van de rechtstaat van de Europese Commissie voor democratie middels het recht, waarin de belangrijkste beginselen van de rechtsstaat duidelijk worden omschreven. (gb)

Asbest: de EU moet verder gaan dan de door de Commissie voorgestelde grenswaarde

De technische grenswaarde voor blootstelling aan asbest moet uiteindelijk lager komen te liggen dan de limiet die Commissie bepleit in een recent voorstel voor een richtlijn betreffende de bescherming van werknemers tegen de risico's van blootstelling aan asbest op het werk, aldus het EESC in een advies dat het tijdens zijn zitting van december heeft goedgekeurd.

In dit advies, getiteld Bescherming tegen blootstelling aan asbest op het werk, stelt het EESC dat de sociale partners verder kunnen gaan dan de nieuwe grenswaarde die krachtens de richtlijn van toepassing zal zijn: zij kunnen passende maatregelen nemen om de hoeveelheid asbestvezels op de werkplek nog sterker terug te dringen.

Het EESC schrijft dat de technische grenswaarde op termijn, na een redelijke overgangsperiode, op 0,001 vezels/cm³ moet worden vastgelegd.

"We zijn ingenomen met het streven van de Commissie om het aantal kankergevallen terug te dringen en met de specifieke maatregelen om blootstelling aan asbest op het werk tot een minimum te beperken. Dat is een goede aanzet om uiteindelijk te komen tot een nultolerantie voor blootstelling aan asbest. Maar we vinden wel dat de EU verder moet gaan dan wat de Commissie nu voorstelt", zei **Ellen Nygren**, rapporteur van het EESC-advies.

"Geen enkele mate van blootstelling aan asbest kan als zo veilig worden beschouwd dat er geen risico op kanker zou bestaan. Ondanks het huidige verbod op het gebruik van asbest zijn er dus nog steeds allerlei soorten werk waarbij werknemers aan dit dodelijke materiaal worden blootgesteld", waarschuwde ze. Volgens cijfers die tijdens een recente hoorzitting van het EESC werden gepresenteerd, sterven in de EU jaarlijks ongeveer 90 370 mensen aan asbestgerelateerde kanker, waaruit wel blijkt dat een lagere grenswaarde geboden is.

Om daar werk van te maken beval het EESC aan een routekaart op te stellen met aanvullende maatregelen die verder gaan dan het Commissievoorstel. Daarbij gaat het onder meer om financiële steun voor bedrijven en regio's voor wie dit doel anders onhaalbaar zou zijn.
Aangezien veel mensen zonder het te weten aan asbest kunnen worden blootgesteld, riep het EESC de Commissie op een voorlichtingscampagne op te zetten om het publiek via alle mogelijke kanalen, waaronder de media, voor te lichten over asbest en de schadelijke effecten ervan.

Als er een reëel of mogelijk risico van blootstelling is, dienen alle werknemers te worden onderzocht en moeten de resultaten daarvan worden gedocumenteerd, zodat hun gezondheid bij elke nieuwe baan goed gemonitord blijft worden. (ll)

Illegale vermogensbestanddelen: nieuwe EU-richtlijn helpt georganiseerde criminaliteit te bestrijden

Het EESC heeft tijdens zijn decemberzitting het voorstel van de Commissie voor een richtlijn inzake de ontneming en confiscatie van vermogensbestanddelen verwelkomd als een belangrijke stap in de strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van terrorisme in de EU. Hoewel de situatie in sommige lidstaten over het algemeen is verbeterd, is het percentage bevroren of geconfisqueerde criminele vermogensbestanddelen in de hele EU nog altijd uiterst laag.

De nieuwe richtlijn zorgt voor een betere grensoverschrijdende samenwerking tussen alle autoriteiten die betrokken zijn bij de ontneming van vermogensbestanddelen, moedigt de EU-landen aan om nationale strategieën te ontwikkelen en verplicht hen om ten minste één bureau voor de ontneming van vermogensbestanddelen op te richten, een gespecialiseerd orgaan voor het opsporen en identificeren van opbrengsten van misdrijven en andere met misdrijven verband houdende vermogensbestanddelen, aldus het EESC in zijn advies over de ontneming en confiscatie van vermogensbestanddelen, dat tijdens de zitting van december werd goedgekeurd.

“Wij zijn zeer te spreken over het voorstel van de Commissie, omdat het beantwoordt aan de behoefte om het toepassingsgebied van de confiscatiemechanismen te verruimen. Het voorziet ook in grensoverschrijdende samenwerkingsmechanismen om het percentage ontnemingen te verhogen. Momenteel zijn de percentages erg laag: slechts 2 % van de criminele vermogens wordt bevroren en slechts 1 % wordt geconfisqueerd”, aldus de rapporteur voor advies, **Ionuţ Sibian**.

De nieuwe richtlijn voegt ook een belangrijke lijst van misdrijven toe aan die van de confiscatierichtlijn uit 2014. Enkele voorbeelden daarvan zijn orgaanhandel, ontvoering, milieumisdrijven en handel in gestolen voertuigen.

Daar staat tegenover dat de smokkel van migranten en de illegale tabakshandel niet expliciet in het toepassingsgebied van de richtlijn worden opgenomen, ondanks de aanzienlijke inkomsten die deze criminele markten jaarlijks genereren, nl. naar schatting respectievelijk 289,4 en 8 309,3 miljoen EUR.

Het EESC verzoekt de Europese Commissie ambitieuzer te zijn voor wat betreft het sociaal hergebruik van geconfisqueerde vermogensbestanddelen en de lidstaten in dit verband een minimumpercentage op te leggen.

“Het is erg belangrijk dat de getroffen gemeenschappen rechtstreeks schadeloosstelling ontvangen en de vruchten daarvan plukken. Op dit gebied is nu sprake van stagnatie, terwijl we ontwikkelingen verwachtten. Het maatschappelijk middenveld moet worden betrokken bij het beheer van en de beschikking over geconfisqueerde vermogensbestanddelen”, aldus **Sibian**.

Het EESC verzoekt de Commissie tot slot om de rechten van slachtoffers op schadeloosstelling nauwkeuriger te omschrijven en vindt dat slachtoffers voorrang moeten krijgen in de rangorde van schuldeisers. (ll)

Europese wet inzake mediavrijheid: belangrijk instrument voor vrije media in Europa

Het EESC is verheugd over de initiatieven van de Europese Commissie op het gebied van mediavrijheid, maar waarschuwt dat louter aanbevelingen en een "soft law"-benadering niet volstaan om ervoor te zorgen dat de media in Europa onafhankelijk en vrij van politieke, commerciële en andere vormen van inmenging blijven.

In zijn advies over de Europese wet inzake mediavrijheid (voorstel voor een verordening en aanbeveling) wijst het EESC erop dat vrijheid en pluriformiteit van de media van fundamenteel belang zijn voor de rechtsstaat en de liberale democratie.

"De vrijheid van de media loopt gevaar. Autoritarisme neemt toe, ook in Europa. De vierde macht moet bescherming bieden tegen deze aanval op onze vrijheid. Het is dan ook van het grootste belang dat de mediavrijheid wordt versterkt. De Europese wet inzake mediavrijheid is een belangrijk initiatief dat precies op tijd komt", aldus de rapporteur voor het advies, **Christian Moos**.

Corapporteur **Tomasz Andrzej Wróblewski**: "We zien dat er in verschillende EU-landen steeds meer sprake is van politieke en economische inmenging, zowel in publieke media als in particuliere media met nauwe banden met de macht. Dat is onverenigbaar met de rol van de media als vierde macht."

Het EESC schaart zich in zijn advies volledig achter de voorstellen die de redactionele onafhankelijkheid van journalisten en uitgevers versterken en verdedigen. Het staat ook nadrukkelijk stil bij de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van publieke media en wijst erop dat hiervoor voldoende en stabiele financiële middelen nodig zijn.

Een ander verontrustend probleem dat in het advies wordt benoemd, is het feit dat de pluriformiteit van de media wordt bedreigd door marktconcentratie. Informatiemonopolies vormen zeker een bedreiging en er moet worden opgetreden wanneer mediamagnaten en -oligarchen media in hun greep krijgen.

Op het gebied van media-eigendom moeten bindende transparantievereisten gelden, al mogen kleine mediakanalen daardoor niet met buitensporige administratieve lasten worden opgezadeld. Ook het gebrek aan onafhankelijkheid van sommige nationale regelgevende instanties is zorgwekkend. Als zij niet volledig onafhankelijk zijn, zouden zij geen deel mogen uitmaken van de voorgestelde Europese Raad voor mediadiensten.

Het EESC onderstreept dat de Europese wet een verordening is en dus rechtstreekse werking zal hebben. Tegelijkertijd betwijfelt het of de "soft law"-aanpak van de aanbeveling een doeltreffende manier is om de doelstellingen van de wet te verwezenlijken.

"Aanbevelingen alleen volstaan niet om de vrijheid en pluriformiteit van de media in de lidstaten te waarborgen. Vrije en onafhankelijke media moeten bindende criteria zijn in verband met het verslag over de

rechtsstaat en de activering van het rechtsstaatmechanisme in lidstaten waar regeringen de vrijheid en onafhankelijkheid van de media schenden", aldus **Christian Moos**. (ll)

Onderwijs moet centraal staan bij duurzame ontwikkeling

Onderwijs kan samenlevingen helpen overstappen van fossiele brandstoffen naar circulariteit en duurzaamheid. In een initiatiefadvies dat in december werd goedgekeurd, pleit het EESC voor transformatief onderwijs dat jongeren in staat stelt bij te dragen aan de groene transitie.

Humanistische waarden moeten centraal staan in educatie voor duurzame ontwikkeling. Aandacht moet uitgaan naar de ecologische en sociale gevolgen van menselijk gedrag. Dit vergt een herdefinitie van onderwijs, van de kleuterschool tot de universiteit en daarna.

"Duurzaamheid gaat niet alleen over het milieu. Er zijn veel aspecten en alle 17 doelstellingen voor duurzame ontwikkeling zijn even belangrijk. Onderwijs is van essentieel belang om alle andere SDG's te kunnen verwezenlijken en speelt daarom een cruciale rol", aldus **Tatjana Babrauskienė**, rapporteur voor het advies van het EESC "Empowerment van jongeren om via onderwijs duurzame ontwikkeling te verwezenlijken".

Kinderen moeten op school leren om kritisch te denken en met kennis van zaken beslissingen te nemen, zodat ze kwesties op het gebied van duurzame ontwikkeling goed kunnen aanpakken. Kinderen moeten basisles krijgen in duurzame energie, consumptie en productie, vermindering van voedselverspilling en het maken van verantwoorde voedselkeuzes.

In een onlangs aangenomen verslag over de evaluatie van de EU-schoolregeling wordt nader aangegeven hoe het onderwijssysteem dusdanig verbeterd kan worden dat het bijdraagt aan duurzame ontwikkeling. "De educatie op het gebied van voedsel kan worden verbeterd door in de klas tijd te besteden aan de oorsprong en de waarde van voedingsmiddelen en door bezoeken te brengen aan boerderijen en agrovoedingsbedrijven. Daarmee zou de schoolregeling van de EU doeltreffender worden en kunnen bijdragen aan de educatie van jongeren over duurzaam en gezond eten", aldus rapporteur **Arnold Puech d'Alissac**. Het EESC pleitte er ook voor om beter gebruik te maken van de financiële mogelijkheden voor educatie voor duurzame ontwikkeling, zoals de herstel- en veerkrachtfaciliteit, Erasmus+, het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling en het Europees Sociaal Fonds Plus.

De uitrol van educatie voor duurzame ontwikkeling verschilt momenteel per lidstaat en zal moeten worden afgestemd op de lokale omstandigheden.

"We mogen geen tijd verliezen en moeten het onderwijs snel transformeren om een duurzame toekomst in de lidstaten te waarborgen. Het is van essentieel belang dat jongeren, leerkrachten en ouders actief bij dit proces worden betrokken", zei mevrouw**Babrauskienė** tot besluit. (ks)

Maritieme industrie: EESC waarschuwt opnieuw voor risico's voor technologiesector

De sector maritieme technologie heeft dringend behoefte aan beleid en investeringen om de internationale concurrentie aan te gaan, aldus het EESC in een recent verkennend advies. De nadruk moet komen te liggen op opleiding op het gebied van vaardigheden, financiering en markttoegang.

Slaagt Europa er niet in een specifieke maritieme industriële strategie uit te voeren, dan bestaat het gevaar dat het voor schepen en maritieme uitrusting steeds afhankelijker wordt van Azië. Veel Europese havens zijn al geheel of gedeeltelijk in handen van Chinese bedrijven. Een duurzame strategie moet deze eigendomsstructuur opnieuw tegen het licht houden.

"Volgens het EESC moet onmiddellijk worden ingegrepen om de veerkracht van de Europese maritieme sector te versterken, het mondiale concurrentievermogen te herstellen, Europa's sterke positie op het gebied van complexe scheepsbouw te beschermen en de strategische maritieme autonomie van Europa te waarborgen, zei **Anastasis Yiapanis**, rapporteur voor het EESC-advies.

Er dienen een groep maritieme deskundigen en een Europese industriële alliantie voor de sector maritieme technologie te worden opgericht om de sector te helpen zijn concurrentievermogen te herwinnen.

Ondanks een in 2018 goedgekeurd initiatiefadvies van het EESC, LeaderSHIP 2020-strategie voor maritieme technologie, dat meer steun voor de maritieme sector bepleitte, hebben de EU en de nationale overheden verzuimd het nodige beleid te formuleren.

Het EESC spreekt zijn zorg uit over de belemmeringen voor Europese bedrijven die zaken willen doen in Azië. Het roept de Europese Commissie op meer inspanningen te leveren om mondiale handelsregels vast te stellen en zegt dat zij bij voorrang moet optreden tegen buitenlandse subsidiëring en schade veroorzakende prijzen van schepen.

Bestaande bilaterale vrijhandelsovereenkomsten moeten worden aangepast om de vrije markttoegang voor maritieme bedrijven uit de EU te waarborgen; in toekomstige overeenkomsten moet dit worden opgenomen. Als internationale onderhandelingen dienaangaande niets opleveren, moet de EU unilaterale maatregelen overwegen om invloed op haar internationale concurrenten uit te oefenen.

In zijn advies wees het EESC ook op de belangrijke rol van de maritieme technologiesector om tot een duurzame blauwe economie te komen.

"Het EESC bepleit dringende maatregelen om de binnenlandse vraag naar groene en hoogtechnologische schepen te stimuleren, waaronder een EU-programma voor vlootvernieuwing en de renovatie van bestaande schepen overeenkomstig de doelstellingen van de Europese Green Deal," aldus corapporteur **Christophe**

Tytgat.

Volgens het EESC hebben de sociale partners en de lokale producenten tevergeefs gewacht op een stimulans om de sector aan te moedigen om over te schakelen op groene schepen, alternatieve brandstoffen en technologieën om te voldoen aan het “Fit for 55”-pakket. Het is echter ingenomen met de oprichting van het Partnerschap voor emissievrije scheepvaart, dat een scheepvaart zonder emissies nastreeft.

Het EESC dringt aan op meer financiële ondersteuning van het EU-pact voor vaardigheden en van campagnes om de sector aantrekkelijk te maken, voor iedereen, variërend van ingenieurs en lassers tot elektriciens. Volgens het EESC zijn grootschalige programma’s voor her- en bijscholing en beroepsopleidingen nodig om ervoor te zorgen dat de sector de groene en digitale transitie kan uitvoeren. (ks)

Latijns-Amerika heeft een nieuw sociaal contract nodig om economisch herstel te stimuleren

Een nieuw sociaal contract voor Latijns-Amerika is nodig om politieke verantwoordingsplicht, inclusie, sociale bescherming en hoogwaardige werkgelegenheid te waarborgen, aldus het EESC in een afgelopen december goedgekeurd initiatiefadvies over de sociaal-economische situatie in Latijns-Amerika na de COVID-19-crisis. Een vrij en democratisch georganiseerd maatschappelijk middenveld is daarvoor het beste uitgangspunt.

De COVID-19 pandemie heeft Latijns-Amerika bijzonder hard getroffen en daarbij de zwakke punten blootgelegd van het beleid dat decennialang was gevoerd en geen soelaas bleek te bieden tegen de huidige problemen. Door de inval van Rusland in Oekraïne zijn de mondiale leveringsketens verstoord en is de inflatie toegenomen, met nog ergere economische onrust als gevolg.

Volgens het advies “Sociaal-economische situatie in Latijns-Amerika na de COVID-19-crisis – de rol van het maatschappelijk middenveld in het herstel” heeft de regio een nieuw sociaal contract nodig, dat tot stand zou kunnen worden gebracht via transversale overeenkomsten tussen sociaal-economische groepen, tussen gebieden en tussen generaties.

Josep Puxeu Rocamora, EESC-lid en rapporteur van het advies, zei het volgende over de rol van het maatschappelijk middenveld: “Europa en Latijns-Amerika zetten zich in voor de democratie en de rechtsstaat. Dit houdt in dat het maatschappelijk middenveld actief moet worden betrokken en een leidende rol moet spelen bij ontwikkeling en het het aanpakken van crises, en om het noodzakelijke overleg over een nieuw sociaal contract te bevorderen”.

Europa moet zijn banden met Latijns-Amerika aanhalen en zich daarbij vooral richten op de sociale, groene en digitale transitie. “Het is hoog tijd dat we investeren in meer inspanningen om allianties te smeden met

gelijkgestemde partners in Latijns-Amerika", aldus de heer **Puxeu Rocamora**. "We hebben deze relatie veel te lang als vanzelfsprekend beschouwd. We moeten proberen om onze achterstand in te halen, want we hebben inmiddels te maken met scherpe concurrentie van andere actoren".

Deze alliantie vereist de volledige erkenning en deelname van maatschappelijke organisaties, mensenrechtenorganisaties, vakbonden en bedrijfsorganisaties en milieuverenigingen, aldus het EESC. (at)

EESC bespreekt prioriteiten en programma van Zweeds EU-voorzitterschap

Tijdens een EESC-vergadering op 15 december in Stockholm heeft Christian Danielsson, de Zweedse staatssecretaris voor EU-aangelegenheden, de beleidskoers van het toekomstige Zweedse voorzitterschap van de Raad van de EU uiteengezet. Het EESC is om input gevraagd over zes belangrijke kwesties.

Steun voor Oekraïne en nadruk op de groene transitie en het concurrentievermogen van de EU: dat zullen de hoofdthema's zijn van het Zweedse voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie van januari tot juni 2023, heeft het EESC vernomen.

Tijdens een vergadering van het bestuursorgaan van het EESC, het bureau, op 15 november 2022 in Stockholm benadrukte EESC-voorzitter **Christa Schweng** dat de EU, met alle uitdagingen die ons te wachten staan, alleen succesvol kan zijn als de Europese maatschappelijke organisaties voortdurend bij de beleidsvorming worden betrokken.

"Gezien de sombere economische vooruitzichten voor Europa moeten we de juiste en duidelijke prioriteiten stellen", zei ze. "We moeten zorgen voor herstel en de bedrijven en mensen steunen die lijden onder de hoge inflatie en vooral onder de hoge energieprijzen. Dat is van cruciaal belang voor onze economieën, onze samenlevingen en onze democratieën."

Christian Danielsson, Zweeds staatssecretaris voor EU-aangelegenheden, zei: "Het lijdt geen twijfel dat prioriteiten belangrijk zijn. Maar de belangrijkste taak van het voorzitterschap is het voorzitterschap zelf: vorderingen maken en resultaten boeken die de burgers, de lidstaten en Europa ten goede komen. We zullen ons uiterste best doen om dit te bereiken."

Danielsson benadrukte dat het Zweedse voorzitterschap Oekraïne zal blijven steunen met humanitaire hulp. Een andere prioriteit is het verbeteren van de prestaties en het concurrentievermogen van de Europese economie.

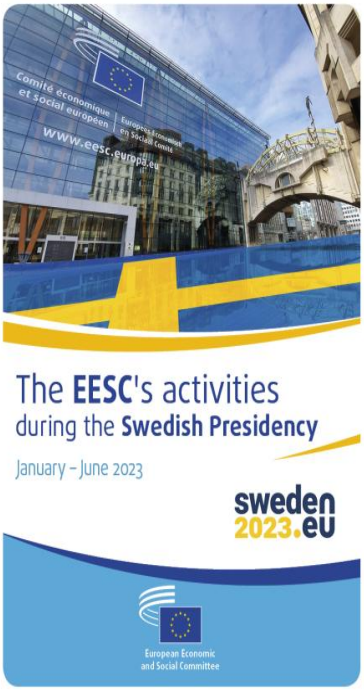
Meer concreet zal het Zweedse voorzitterschap zich richten op:

- het versnellen van de klimaattransitie
- het versterken van het concurrentievermogen van de EU met het oog op de banen van de toekomst
- het beschermen van de fundamentele waarden van de EU
- het zorgen voor veiligheid voor EU-burgers en het versterken van de rol van de EU in de wereld
- het bestrijden van georganiseerde criminaliteit

Het Zweedse voorzitterschap wenst gebruik te maken van de deskundigheid van het EESC en heeft het verzocht om verkennende adviezen over de volgende onderwerpen:

- 30 jaar eengemaakte markt – verdere verbetering van het functioneren van de eengemaakte markt
- De transitie naar een duurzaam vervoerssysteem voor de lange termijn
- Rol van jongeren in de groene transitie
- De voordelen van moderne industriële houten constructies
- Verdere versterking van het digitale concurrentievermogen van de EU
- Ontwikkeling van competenties en vaardigheden in het kader van de groene en digitale transitie

Meer informatie is te vinden in de meest recente brochure van het EESC “De activiteiten van het EESC tijdens het Zweedse voorzitterschap”, beschikbaar op onze website. De brochure is gepubliceerd in het Engels, Zweeds, Frans en Duits. (mp/dm)

NIEUWS VAN DE GROEPEN

2023: tijd voor een concurrentievermogensagenda

Door Stefano Mallia, voorzitter van de groep Werkgevers van het EESC

De eerste zes maanden van 2023 zijn het moment bij uitstek om van de concurrentievermogensagenda een topprioriteit te maken voor de EU.

2022 was een *annus horribilis* voor Europa. Nu Rusland weer oorlog heeft gebracht naar het Europese continent zijn de hoop op en het geloof in een duurzame vrede op het Europese continent aan diggelen geslagen.

Eén ding staat vast: zonder vrede kan er geen welvaart zijn. De groep Werkgevers staat volledig achter de maatregelen van de EU om Oekraïne te steunen in tijden van nood en om werk te maken van de wederopbouw van Oekraïne, zelfs nu de oorlog nog aan de gang is.

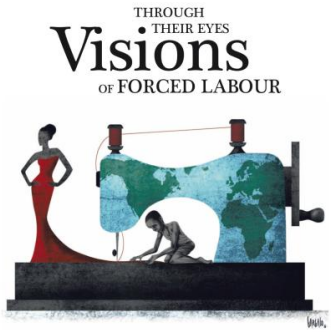
Wij blijven ons uiterste best doen om Oekraïne te steunen. Tegelijkertijd zijn we in 2022 hard blijven ijveren voor het herstel van de EU. In ons werk voor de Conferentie over de toekomst van Europa hebben wij sterk aangedrongen op meer gerichte aandacht voor het concurrentievermogen. Dat zou moeten gebeuren door als goede praktijk een concurrentievermogenstest in te voeren om de economie sterker en veerkrachtiger te maken. Deze oproep is bij de Commissie en bij de EU-voorzitterschappen in goede aarde gevallen. Een dergelijk instrument wordt nu uitgewerkt. Meer nog, het wordt voor iedereen steeds duidelijker dat de EU een agenda voor het concurrentievermogen nodig heeft waarin duurzame en sterke bedrijven centraal staan. Alleen zo staan we borg voor een gezonde samenleving waarin we het ons kunnen veroorloven mensen een goede levenskwaliteit te bieden.

In 2023 mogen we niet achteroverleunen. We moeten onze inspanningen opvoeren en aan een ambitieuze en toekomstgerichte agenda werken die terdege rekening houdt met de behoeften en zorgen van het bedrijfsleven. De huidige situatie vraagt om een aantal fundamentele doelstellingen:

- Er moet concurrerende toegang zijn tot de productiefactoren (energie, grondstoffen, arbeid, kapitaal en gegevens).
- Het potentieel van de eengemaakte markt en zijn vrijheden moet ten volle worden benut door een volwaardige digitale eengemaakte markt tot stand te brengen.
- Een open en op regels gebaseerde buitenlandse handel moet een nieuwe pijler worden van de Europese economie.
- De groene en digitale transitie, die wij ten zeerste steunen, moet worden gerealiseerd op een kosteneffectieve manier die ondernemerschap en innovatie bevordert.

De eerste zes maanden van 2023 zijn het moment bij uitstek om van de concurrentievermogensagenda een topprioriteit te maken voor de EU. In een wereld vol onzekerheden is er alvast één zekerheid: zonder een welvarende en concurrerende Unie loopt het maatschappelijk welzijn van onze samenleving ernstig gevaar.

Lees het volledige artikel hier. (dv/kr)

“Through their eyes - Visions of forced labour”: IAO-tentoonstelling bij het EESC

In december 2022 liep bij het EESC

een tentoonstelling van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) met de beste cartoons die in het kader van een IAO-wedstrijd waren ingezonden over het schrijnende lot van mensen die over de hele wereld dwangarbeid verrichten.

Het aantal mensen dat wereldwijd dwangarbeid verricht, is onthutsend: 27,6 miljoen, volgens schattingen van de IAO uit 2021.

Deze mensen staan bloot aan allerlei vormen van intimidatie, zoals het moedwillig inhouden van loon, dreiging met ontslag, beperking van de persoonlijke bewegingsvrijheid, fysiek en seksueel geweld en ga zo maar door. Dwangarbeid is een mondiaal wijdverbreid verschijnsel en de situatie is nog verslechterd door de COVID-19-pandemie. Veel slachtoffers behoren tot bijzonder kwetsbare groepen: kinderen, vrouwen en migrerende werknemers. De IAO schat dat wereldwijd 11,8 miljoen vrouwen en meisjes en meer dan 3,3 miljoen kinderen het slachtoffer zijn van dwangarbeid.

Maar feiten en cijfers maken niet tastbaar wat deze mensen meemaken. Daarom werd op initiatief van **Oliver Röpke**, voorzitter van de groep Werknemers, in samenwerking met de IAO, bij het EESC een tentoonstelling gehouden met de beste cartoons uit een IAO-wedstrijd bedoeld om de ondraaglijke omstandigheden waarin wereldwijd dwangarbeid wordt verricht te illustreren.

Initiatieven als deze zetten ons aan het denken over wat er gedaan kan worden om een einde te maken aan de plaag die dwangarbeid is, bijvoorbeeld door, zoals de IAO met klem bepleit, het tekort aan fatsoenlijk werk in de informele economie aan te pakken. Een in voorbereiding zijnd EESC-advies van rapporteur **Thomas Wagnsonner** (groep Werknemers) gaat over het verbod op met dwangarbeid vervaardigde producten op de markt van de Unie. Bij de opening van de tentoonstelling zei **Oliver Röpke**, voorzitter van de groep Werknemers: “Deze tentoonstelling belicht niet alleen het lijden van mensen die het slachtoffer zijn van dwangarbeid, maar laat ook zien wat we kunnen bereiken als we samenwerken en daadkrachtig optreden — en dat doen we. Daarom dringen wij er met klem op aan dat alle EU-lidstaten het protocol van 2014 bij het IAO-verdrag inzake gedwongen arbeid bekrachtigen!” (mg)

Séamus Boland herverkozen tot voorzitter van de groep Maatschappelijke Organisaties

Door de EESC-groep Maatschappelijke Organisaties

Op 14 december hebben de leden van de EESC-groep Maatschappelijke Organisaties Séamus Boland bij acclamatie herverkozen tot voorzitter van de groep voor nog eens tweeënhalf jaar.

Séamus Boland zal de groep voorzitten tijdens de tweede helft van zijn mandaatsperiode, van april 2023 tot september 2025. De heer Boland is Ier en landbouwer. Hij vertegenwoordigt een organisatie voor plattelands- en gemeenschapsontwikkeling in het EESC. Hij is al sinds oktober 2020 voorzitter van de groep. Sinds 2011 is hij lid van het EESC.

Tijdens zijn voorzitterschap zullen het uitbannen van armoede en de rol van maatschappelijke organisaties bij de bestrijding van armoede de hoofdprioriteit blijven.

“Als gevolg van COVID-19, de klimaatverandering en de geopolitieke onrust door de oorlog in Oekraïne, dreigt de armoede een recordhoogte te bereiken. Armoede heeft gevolgen voor alle aspecten van het leven en verhindert ons een duurzame toekomst voor iedereen op te bouwen”, aldus **Séamus Boland**. “Armoedebestrijding blijft daarom de hoogste prioriteit van mijn voorzitterschap. Maatschappelijke organisaties spelen een cruciale rol bij de bestrijding van armoede. Zij kunnen helpen om lokale problemen aan de orde te stellen, lokale behoeften te identificeren en lokale oplossingen te vinden. Dit is cruciaal als we de eerste duurzameontwikkelingsdoelstelling willen halen, namelijk overal extreme armoede uitbannen.”

Voor 2023 stelt Séamus Boland voor de werkzaamheden van de groep toe te spitsen op de volgende aandachtsgebieden:

- Veerkrachtige Europese zorg- en gezondheidsstelsels;
- Klimaatverandering, energiearmoede en kwetsbare groepen;
- Vaardigheden, digitalisering en kwetsbare personen;
- De rol van de maatschappelijke organisaties bij het verdedigen en versterken van de Europese democratie;
- Empowerment van jongeren en kinderbescherming.

Tijdens de laatste vergadering heeft de groep Maatschappelijke Organisaties ook kandidaten voorgedragen voor andere leidinggevende functies binnen het EESC voor de tweede helft van de mandaatsperiode 2020-2025.

- **Krzysztof Pater** als vicevoorzitter van het EESC, belast met de begroting
- **Baiba Miltoviča** als voorzitter van de afdeling Vervoer, Energie, Infrastructuur en Informatiemaatschappij (TEN)
- **Ioannis Vardakastanis** als voorzitter van de afdeling Economische en Monetaire Unie, Economische en Sociale Samenhang (ECO)
- **Panagiotis Gkofas** als quaestor

Deze voordrachten zullen worden bevestigd door middel van een stemming tijdens de tussentijdse vernieuwing van het EESC in april 2023.

Voor meer informatie, lees ook europa.eu/!mmX8NV (jk)

Redactie

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

Aan deze uitgave werkten mee

Amalia Tsoumani (at)
Daniela Marangoni (dm)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Luke Carroll (lc)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanas (mg)
Margarida Reis (mr)
Pablo Ribera Paya (prp)
Thomas Kersten (tk)

Coördinatie

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Technical support
Bernhard Knoblach (bk)
Joris Vanderlinden (jv)

Adres

Europees Economisch en Sociaal Comité
Jacques Delorsgebouw, Belliardstraat 99, B-1040
Brussel, België

EESC Info verschijnt negen keer per jaar – telkens ter gelegenheid van een EESC-zitting. ?EESC info is beschikbaar in 23 talen.
EESC Info is niet het officiële verslag van de werkzaamheden van het EESC. Voor die werkzaamheden wordt verwezen naar het Publicatieblad van de Europese Unie en andere publicaties van het EESC.
Reproductie – onder vermelding van EESC Info – is toegestaan, op voorwaarde dat de redactie een link wordt toegestuurd.

01/2023